

Рецензия

от проф. д.п.н. Румен Иванов Стаматов –

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научната степен „доктор” в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.2. Психология; докторска програма: Педагогическа и възрастова психология

автор Фотини Илиаду

тема: “ Изследване на връзката между социалните когниции, емоциите и тревожността в юношеска възраст“

1.Общо описание на представените материали

По избор на научното жури съм определен за негов член по процедурата за защита на дисертационен труд на тема “ Изследване на връзката между социалните когниции, емоциите и тревожността в юношеска възраст“ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, докторска програма: Педагогическа и възрастова психология. Автор на дисертационния труд е Фотеини Илиадоу – докторант към катедра „Психология“ във ЮЗУ „Неофит Рилски“. Представеният от Фотеини Илиадоу комплект материали е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Включва дисертационен труд, автореферат и приложени публикации.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.

Дисертационното изследване е посветено на отношенията между емоционалната компетентност, регулацията на тревожността и гнева като условия за постигане на благополучие в юношеската възраст. Поставена в

контекста на динамичните социални и икономически промени, темата придобива особена актуалност в опита да очертае възможности за справяне с негативните преживявания, които са със значими влияния върху благополучието и оптималното функциониране.

Актуалността на темата се открива особено силно в контекста на ясно очертаващото се значение на високите равнища на емоционалната интелигентност и социалните отношения, като предиктори за справяне с емоционалните проблеми, ефективното управление на емоциите и преодоляването на различните екзистенциални фрустрации.

3. Познаване на проблема

Авторът се опитва обосновано да постигне целта на дисертационното изследване, както и преследваните задачи със съответните методи на теоретичното и емпиричното изследване.

Теоретичният анализ обхваща разглеждане на трите основни конструкта, които са обект на изследване – тревожност, гняв и емоционална интелигентност. Всеки от тези конструкти е представен задълбочено, чрез обстоен преглед на съществуващите изследвания.

Тревожността е представена чрез основните теории, придружени с описания на когнитивните, емоционалните, поведенческите, физиологичните измерения, както и с видовете тревожни разстройства и причините, които я пораждат.

Гневът също е представен чрез основните теории. Очертани са различни измерения на това преживяване – когнитивно, поведенческо, соматично и причините за появата на гнева.

И двете преживявания са разгледани в контекста на различните теории за справяне, както и с отраженията върху здравето и благополучието в тази възраст.

Теоретичната част включва преглед и на изследванията върху емоционалната интелигентност, като е поставен акцент върху теориите, които разглеждат този конструкт като набор от способности и черти обособени в различни категории.

Бих искал да отбележа, че представените анализи са коректни и придават кохерентност на теоретичната част. Емпиричната част също се

отличава с коректни статистически анализи, проведени с инструменти, с необходимите психометрични характеристики, и резултати, които съответстват на хипотезите на изследването.

4. Методика на изследването

Методиката отразява основния замисъл и включва:

Въпросник за оценка на емоционалната интелигентност като личностна черта (TEIQue-ASF). Кратката форма на въпросника се състои от 30 въпроса от затворен тип, оценявани чрез седемстепенна ликертова скала и изследва общата емоционална интелигентност чрез оценяване на четири фактора - благополучие, самоконтрол, емоционалност, общителност.

Въпросник „Kidscreen-27“: за оценка субективното здраве/благополучие (КЖсЗ). Въпросникът оценя КЖсЗ в 5 измерения: физическо благополучие, психологическо благополучие, автономия, социална подкрепа, отношения с връстници и училищна среда.

Въпросник за оценка на тревожност „SCAS“. Въпросникът оценява шест ключови области на тревожност - генерализирана тревожност, паника/агорафобия, социална фобия, тревожност при раздяла, страх от физическо нараняване и обесивно-компулсивното разстройство. Оценяването е чрез 4-степенна скала.

Въпросник за оценка на гнева „AESC“. Въпросник съдържа 32 твърдения и се състои от 22 въпроса, 10 от които оценяват „личностната черта гняв“ и как лицето се чувства като цяло, 4 въпроса, които оценяват екстернализацията с физическа и вербална агресия, 4, които оценяват репресията и 4 оценяващ контрол.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 185 страници в основния текст, който съдържа 23 таблици, 1 фигура и 10 диаграми. Структурата включва увод като въведение в изследователската тема, три глави, изводи и препоръки за практиката, заключение, литература и приложения. Библиографията е със 317 заглавия на английски език и 26 заглавия на гръцки език. Самото изследване е структурирано в две части – теоретична, която представя основните

концепти, около които се изгражда изследването и емпирична, която е представена от цели, задачи, хипотези, инструменти на изследването с подробно описание на психометричните характеристики и различните анализи, в контекста на формулираните хипотези. Представените анализи и изводи са представителни за усилията на докторанта и подкрепят верификацията на получените резултати.

Въпросниците са с добри психо-метрични характеристики.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите на Фотеини Илиадоу са съдържателно обобщени и отговарят на проведеното изследване. Като цяло бих искал да отбележа следните положителни моменти:

-представени са равнища на тревожност и гняв в условия на несигурност породена от продължителните социални и икономически промени като следствие от пандемията;

-представени са различните негативни ефекти, засагящи емоционалната, когнитивната и поведенческата сфера от функционирането на тинейджърите;

-очертани са специфични ефекти от взаимодействието между ниските равнища на тревожност и гняв и високите равнища на емоционална компетентност върху благополучието и здравето на тинейджърите, което разширява разбирането за факторите които влияят върху оптималното функциониране и резилиънса при продължителното излагане на фрустрации, както и на възможностите за справяне;

-очертана е значимостта на подкрепата и стратегиите за справяне в очертаната ситуация.

-съвременният статистически анализ на резултатите представя коректно коментирани данни на отношенията между изследваните конструкти.

Това ми дава основание да отбележа, че изследването има приноси, които могат да намерят израз в опитите за търсенето на пътища за минимизирани на негативните влияния от изложеността на продължителните стресови ситуации върху оптималното функциониране.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите на темата на дисертационния труд са под формата на статии и отговарят на изискванията. Представени са 4 публикации

9. Лично участие на докторанта

Фотеини Илиадоу е била редовен докторант към катедра „Психология”. Тя е реализирала самостоятелно цялото дисертационно изследване. Текстът, получените резултати и приноси са нейно лично дело. Не се откриват данни за плагиатство

10. Автореферат

Авторефератът съдържа основните постановки в дисертационния труд, резултатите и техния анализ. Считаю, че е адекватен на дисертационния труд и обективно отразява теоретичните анализи и основните резултати, представени в съдържанието на изследването.

11. Лични впечатления

Бих искал да отбележа, че Фотеини Илиадоу притежава задълбочени познания в изследвана област, съчетани с отговорност и с оригинален подход към емпиричното разглеждане на темата, което обогатява разбиранията за факторите, които влияят върху благополучието и оптималното функциониране в юношеството.

12. Препоръки за бъдещо използване

Предлагам изследването да се разшири като се наблегне на проследяване на ефектите от различните стратегии за справяне с тревожността и гнева.

Заклучение

Дисертационният труд показва, че докторантката Фотеини Илиадоу, притежава задълбочени познания по темата. Смятам, че кандидатката отговаря на условията и реда за присъждане на образователната и научната степен „доктор“ по Закона за развитие на академичния състав в Република България, ППЗРАС, Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ

„Неофит Рилски“. След идтъкнатите аргументи, както и на цялостната положителна оценка за извършеното дисертационно изследване, предлагам на научното жури да гласува положително и да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Фотеини Илиадоу, за което давам и своя утвърдителен вот.

28.12.2022 г.

Рецензент:

/проф. д.п.н. Румен Стаматов/

Review

by Prof. Rumen Ivanov Stamatov, D.Sc. –

Varna Free University "Chernorizets Hrabar"

of a dissertation work for awarding the educational and scientific degree

"doctor" in the field of higher education: 3. Social, economic and legal sciences;
professional direction 3.2. Psychology; doctoral program: Pedagogical and age
psychology

author Fotini Iliad

topic: *"An Exploration of the Relation between Social Cognition, Emotion and
Anxiety among Teenagers "*

1. General description of the presented materials

By the choice of the scientific jury, I have been designated as its member in the procedure for the defense of a dissertation work on the topic "Research on the relationship between social cognitions, emotions and anxiety in adolescence" for the acquisition of an educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education 3 .Social, economic and legal sciences, professional direction 3.2. Psychology, doctoral program: Pedagogical and age psychology. The author of the dissertation is Foteini Iliadou - a doctoral student at the Department of Psychology at Neofit Rilski State University. The set of materials presented by Foteini Iliadou is in accordance with the requirements of the ZRASRB, the Regulations for its application and the Regulations for the development of the academic staff of the Neophyte Rilski State University. Includes dissertation, abstract, and appended publications.

2. Relevance of the topic and appropriateness of the posted goals and tasks.

The dissertation study is devoted to the relationships between emotional competence, anxiety and anger regulation as conditions for achieving well-being in adolescence. Placed in the context of dynamic social and economic changes, the topic acquires particular relevance in the attempt to outline options for dealing with negative experiences that have significant influences on well-being and optimal functioning.

The relevance of the topic is particularly strong in the context of the clearly emerging importance of high levels of emotional intelligence and social relations as predictors of coping with emotional problems, effective management of emotions and overcoming various existential frustrations.

3. Knowing the problem

The author tries to reasonably achieve the goal of the dissertation research, as well as the pursued tasks with the relevant methods of theoretical and empirical research.

The theoretical analysis covers consideration of the three main constructs that are the subject of research - anxiety, anger and emotional intelligence. Each of these constructs is presented in depth through a comprehensive review of existing research.

Anxiety is presented through the main theories, accompanied by descriptions of the cognitive, emotional, behavioral, physiological dimensions, as well as the types of anxiety disorders and the causes that give rise to them.

Anger is also represented through major theories. Different dimensions of this experience are outlined - cognitive, behavioral, somatic and the reasons for the appearance of anger.

Both experiences are examined in the context of various coping theories, as well as the implications for health and well-being at this age.

The theoretical part includes a review of research on emotional intelligence, with an emphasis on theories that consider this construct as a set of abilities and traits separated into different categories.

I would like to point out that the presented analyzes are correct and give coherence to the theoretical part. The empirical part is also distinguished by correct statistical analyzes conducted with instruments, with the necessary psychometric characteristics, and results that correspond to the research hypotheses.

4. Research methodology

The methodology reflects the main idea and includes:

Emotional Intelligence as a Personality Trait Questionnaire (TEIQue-ASF). The short form of the questionnaire consists of 30 closed-ended questions assessed using a seven-point Likert scale and examines general emotional intelligence by assessing four factors - well-being, self-control, emotionality, sociability.

"KIDSCREEN-27" questionnaire: to assess subjective health/well-being (QHsH). The questionnaire assesses QOL in 5 dimensions: physical well-being, psychological well-being, autonomy, social support, peer relations and school environment.

The SCAS Anxiety Assessment Questionnaire. The questionnaire assesses six key areas of anxiety - generalized anxiety, panic/agoraphobia, social phobia, separation anxiety, fear of physical harm, and obsessive-compulsive disorder. Grading is on a 4-point scale.

AESC Anger Assessment Questionnaire. A questionnaire contains 32 statements and consists of 22 questions, 10 of which assess the “personality trait anger” and how the person feels in general, 4 questions that assess externalizing with physical and verbal aggression, 4 that assess repression, and 4 that assess control.

5. Characterization and evaluation of a dissertation

ion labor

The dissertation has a volume of 185 pages in the main text, which contains 23 tables, 1 figure and 10 diagrams. The structure includes an introduction as an introduction to the research topic, three chapters, conclusions and recommendations for practice, conclusion, literature and appendices. The bibliography has 317 titles in English and 26 titles in Greek. The study itself is structured in two parts - theoretical, which presents the main concepts around which the study is built, and empirical, which is represented by goals, tasks, hypotheses, instruments of the study with a detailed description of the psychometric characteristics and the various analyses, in the context of the formulated hypotheses. The presented analyzes and conclusions are representative of the doctoral student's efforts and support the verification of the obtained results.

The questionnaires have good psychometric characteristics.

6. Contributions and significance of the development for science and practice

Foteini Iliadou's contributions are meaningfully summarized and correspond to the research conducted. In general, I would like to note the following positive points:

- levels of anxiety and anger are presented in conditions of uncertainty caused by the ongoing social and economic changes as a consequence of the pandemic;
- the various negative effects affecting the emotional, cognitive and behavioral spheres of teenagers' functioning are presented;

- specific effects of the interaction between low levels of anxiety and anger and high levels of emotional competence on adolescent well-being and health are outlined, which expands the understanding of the factors that influence optimal functioning and resilience in the face of prolonged exposure to frustrations, as well as the possibilities for coping;
- the importance of support and coping strategies in the outlined situation is outlined.
- the modern statistical analysis of the results presents correctly commented data on the relationships between the studied constructs.

This gives me reason to note that the research has contributions that can find expression in attempts to search for ways to minimize the negative effects of exposure to prolonged stressful situations on optimal functioning.

8. Evaluation of publications on the dissertation work

Dissertation topic publications are in the form of articles and meet the requirements. 4 publications are presented

9. Personal participation of the doctoral student

Foteini Iliadou was a full-time doctoral student at the Department of Psychology. She independently realized the entire dissertation research. The text, results and contributions are her own work. No plagiarism data detected

10. Abstract

The abstract contains the main statements in the dissertation work, the results and their analysis. I believe that it is adequate to the dissertation work and objectively reflects the theoretical analyzes and the main results presented in the content of the study.

11. Personal impressions

I would like to point out that Foteini Iliadou has a deep knowledge of the research field, combined with responsibility and an original approach to the empirical

examination of the topic, which enriches the understanding of the factors that influence well-being and optimal functioning in adolescence.

12. Recommendations for future use

I suggest that research should be expanded with an emphasis on tracking the effects of different coping strategies for anxiety and anger.

Conclusion

The dissertation work shows that the doctoral student Foteini Iliadou has in-depth knowledge of the subject. I believe that the candidate meets the conditions and procedures for awarding the educational and scientific degree "Doctor" according to the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, The regulations for its implementation, the Regulations for the Development of the Academic Staff of the Neofit Rilski State University. After the arguments presented, as well as the overall positive assessment of the dissertation research, I propose to the scientific jury to vote positively and award the educational and scientific degree "doctor" to Foteini Iliadou, for which I also give my affirmative vote.

12/28/2022

Reviewer:

/prof. Ph.D. Rumen Stamatov/